



RZECZPOSPOLITA POLSKA  
Rzecznik Praw Dziecka  
Marek Michalak

Warszawa, 22 stycznia 2013 roku

ZSR/500/A/2013/AT

Pan  
Jacek Cichocki  
Minister Spraw Wewnętrznych

Szanowny Panie Ministrze,

z troską i niepokojem odebrałem pojawiające się w mediach informacje o planowanej przez podległy Panu resort likwidacji policyjnych izb dziecka w Polsce, m.in. w Radomiu, Płocku, Częstochowie, Elblągu, Zielonej Górze.

Analiza opinii podmiotów bezpośrednio zainteresowanych wskazaną problematyką między innymi sędziów rodzinnych oraz władz samorządowych daje podstawy do stwierdzenia, że zmniejszenie liczby policyjnych izb dziecka może utrudnić postępowanie procesowe prowadzone wobec nieletnich oraz pełnienie nadzoru przez sędziego rodzinnego nad czynnościami Policji realizowanymi na podstawie art. art. 37, 39 i 40 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.2010.33.178 j.t.) jak również utrudnić realizację gwarancji przysługujących nieletnim w związku z ich pobytem w policyjnych izbach dziecka.

Należy bowiem podkreślić, że na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad pobytu nieletnich w policyjnych izbach dziecka (Dz.U.2002.10.104 z późn. zm.) nieletniemu przysługuje między innymi prawo do odwiedzin rodziców lub opiekunów, którzy dodatkowo jako przedstawiciele ustawowi nieletniego działają jako strona w postępowaniu przed sądem rodzinnym.

W związku z powyższym, działając na mocy art. 10 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o weryfikację powyższych informacji i wyjaśnienie ewentualnych przyczyn takiej decyzji.

Z szanowaniem  
Marek Michalak



MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Warszawa, dnia 28.02.2013 r.

BMP-0791-1-1/2013/AD

Pan Marek Michalak  
Rzecznik Praw Dziecka

panowie Panie Rzeczniku,

W nawiązaniu do wystąpienia Pana Rzecznika z dnia 22 stycznia 2013 roku (sygn. ZSR/500/1/2013/AT), dotyczącego *zmniejszania liczby policyjnych izb dziecka*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W resorcie spraw wewnętrznych została opracowana *Koncepcja rozwiązań organizacyjno-strukturalnych, zmierzających do podniesienia efektywności wykorzystania policyjnych izb dziecka (PID)*, zwana dalej „*Koncepcją*”, zakładająca reorganizację wspomnianych placówek. W ramach prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem planu reorganizacji policyjnych izb dziecka wytypowano 10 spośród 29 placówek, które z uwagi m.in. na konieczność dokonania kosztownych remontów, liczbę posiadanych miejsc i ich wykorzystanie w skali roku, należałoby zlikwidować.

Typowanie placówek do likwidacji było dokonywane w oparciu o istotne różnicowania związane z funkcjonowaniem poszczególnych policyjnych izb dziecka, w szczególności liczby: miejsc przeznaczonych dla nieletnich, policjantów pełniących tam służbę, przyjmowanych rocznie nieletnich oraz wyposażenia i stanu technicznego izb. *Koncepcja* uzasadniająca wspomnianą reorganizację została przekazana do zaopiniowania komendantom wojewódzkim oraz Komendantowi Stołecznemu Policji.

Warto przy tym podkreślić, że w celu wypracowania optymalnych rozwiązań organizacyjno-strukturalnych, typując placówki do likwidacji brano pod uwagę lokalizację pozostałych izb. Obecnie bowiem odległość pomiędzy niektórymi izbami wynosi nawet ok. 200 km, jak w przypadku odległości między PID w Olsztynie i Białymstoku. Założone w treści *Koncepcji* odległości pomiędzy pozostałymi po reorganizacji placówkami nie wpłyną na zakłócenie toku postępowania w sprawach nieletnich, podobnie jak prawidłowego toku postępowania nie zakłócili przypadki wyłączenia funkcjonowania niektórych izb, m. in. PID w Zielonej Górze czy Tarnowie, które pomimo że nie zostały zniesione, aktualnie nie funkcjonują.

Mając na względzie wyeliminowanie sytuacji konwojów i doprowadzeń nieletnich do odległych PID, uchylono decyzję Nr 235 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 grudnia 1999 roku w sprawie *terytorialnego zasięgu działania policyjnych izb dziecka* (Dz. Urz. KGP Nr 1, poz. 6). Obecnie nieletni może być doprowadzony do najbliższej PID. Tym samym została zmniejszona odległość pomiędzy miejscem zatrzymania nieletniego a miejscem umieszczenia w PID.

Powyższe rozwiązanie w znacznym stopniu ułatwia odwiedziny nieletniego przez rodziców lub opiekunów. W związku z tym, obawy dotyczące realizacji uprawnień nieletniego w przedmiotowym obszarze nie wydają się być w pełni uzasadnione.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U. z 2012 roku, poz. 638) wprowadziło nowe rozwiązanie prawne w postaci pokoi przejściowych. Rozwiązanie to umożliwia umieszczenie nieletnich w pokoju przejściowym na czas do 6 godzin, tj. do czasu wykonania czynności z ich udziałem. Czas pobytu nieletniego w pokoju przejściowym pozwala również na zorganizowanie jego konwoju lub doprowadzenia do właściwej placówki lub miejsca wskazanego przez sąd.

W tym miejscu pragnę nadmienić, że wskazana w wystąpieniu ewentualność utrudnienia pracy sędziów rodzinnych w związku z reorganizacją PID wydaje się być zbyt daleko idącym wnioskiem. Należy w szczególności wspomnieć o niedawnej likwidacji trzech schronisk dla nieletnich przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Zlikwidowane placówki stanowiły 20% ogółu funkcjonujących schronisk dla nieletnich w kraju, jednakże do Komendanta Głównego Policji nie wpłynęły informacje mogące świadczyć o zakłóceniu pracy sądów w związku z likwidacją tych placówek.

Niezależnie od powyższego pragnę podkreślić, że PID jest placówką typowo izolacyjną, której rolą jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania w sprawie nieletniego. Wdrożenie rozwiązań proponowanych w *Koncepcji* ma na celu poprawę skuteczności, bezpieczeństwa i jakości realizowanych zadań w PID, jak również zapewnienie prawidłowej współpracy z organami resortu sprawiedliwości oraz bardziej ekonomiczne wykorzystanie policyjnych sił i środków.

Jednocześnie chciałbym poinformować, że po odbyciu spotkania z Panem Rzecznikiem w dniu 31 stycznia bieżącego roku, a także mając na względzie fakt, iż wszelkie działania dotyczące nieletnich, w tym reorganizacja placówek, w których przebywają, powinny być realizowane zgodnie z postanowieniami *Konwencji o Prawach Dziecka*, w dniu 4 lutego 2013 roku Minister Spraw Wewnętrznych wystąpił do Komendanta Głównego Policji, wskazując, że popiera kierunek zmian przedstawionych w *Koncepcji*, prosząc jednocześnie o uwzględnienie następujących warunków związanych z reorganizacją policyjnych izb dziecka:

- wszelkie oszczędności z likwidacji placówek powinny zostać skierowane na poprawę warunków bytowych nieletnich, z uwzględnieniem polskich i europejskich norm prawnych w tym zakresie. Placówki, które pozostaną mają spełniać wymagane w tym obszarze standardy;
- w każdej placówce powinien być zapewniony kontakt nieletniego z psychologiem i pedagogiem (w wymiarze 8 godzin dziennie);

- w placówkach powinna być prowadzona działalność profilaktyczno-edukacyjna, a zatrudnieni policjanci i pracownicy cywilni powinni przechodzić szkolenia w tym zakresie;
- placówki powinny być wyposażone w środki służące do higieny osobistej;
- nieletni przebywający w PID powinni mieć zapewnioną realną możliwość badań lekarskich, w zależności od potrzeb.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję Pana Rzecznika, że po dokonaniu stosownych zmian przez Komendanta Głównego Policji, *Koncepcja* zostanie ponownie poddana szczegółowej analizie i przedstawiona do dalszej akceptacji Ministra Spraw Wewnętrznych.

2 powstanie

MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
z up. Piotr STACJAŃCZYK  
Sekretarz Stanu